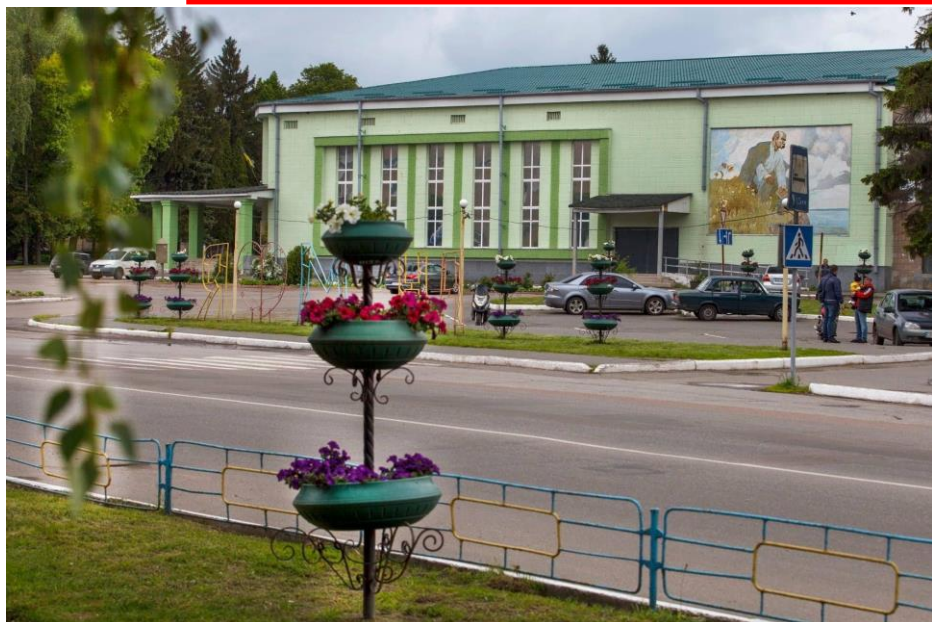

Програма
місцевого економічного розвитку
Менської міської
територіальної громади
Чернігівської області та
План дій з її впровадження

Про Програму місцевого економічного розвитку

Програма місцевого економічного розвитку (МЕР) Менської міської територіальної громади та План дій з її впровадження розроблені в рамках Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), що виконується міжнародною організацією Global Communities та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Цей документ призначений для представників місцевої влади, бізнесу та мешканців територіальної громади, які хочуть долучитися до створення та підтримки сприятливого економічного середовища у територіальній громаді.

Програму МЕР розроблено на основі методології Програми USAID DOBRE з планування місцевого економічного розвитку та досвіду консультантів та фахівців Програми, які працювали із 75-ма громадами під час розробки програм місцевого економічного розвитку.

Автори Програми МЕР: Ващиленко Наталія — консультант із планування місцевого економічного розвитку Програми USAID DOBRE, (Старший фахівець з розвитку громад Програми USAID DOBRE); [члени робочої групи з місцевого економічного розвитку](#).

Про Програму USAID DOBRE

Програма USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) – це п'ятирічна програма, що виконується міжнародною організацією Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) та фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID). Програма спрямована на посилення місцевого самоврядування та створення кращих умов для розвитку територіальних громад, підвищення рівня залученості громадян до прийняття рішень та забезпечення підзвітності та прозорості в громадському управлінні. До консорціуму виконавців Програми DOBRE, на чолі з Global Communities, входять: Український кризовий медіа-центр; SocialBoost; Фонд розвитку місцевої демократії (FSLD/FRDL), Малопольська школа державного управління при Краківському університеті економіки (MSAP/UEK), Польща; Національний Демократичний Інститут (NDI).

Програма USAID DOBRE працює в 7 цільових областях: Дніпропетровській, Івано-Франківській, Харківській, Херсонській, Кіровоградській, Миколаївській та Тернопільській. Із червня 2020, Програма [розпочала свою роботу ще в трьох областях](#): Запорізькій, Чернівецькій, та Чернігівській.

© Цей документ став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи Уряду Сполучених Штатів.

ЗМІСТ

Вступ	4
Частина 1. Стратегічне бачення і цілі економічного розвитку	8
Частина 2. Проєкти місцевого економічного розвитку	10
Частина 3. План дій з впровадження Програми місцевого економічного розвитку	30

ВСТУП

Програма місцевого економічного розвитку Менської міської територіальної громади та План дій з її впровадження (далі – Програма) розроблена в рамках Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Над підготовкою Програми працювали члени Робочої групи з місцевого економічного розвитку, яка створена у громаді, і до складу якої увійшли представники різних цільових груп (Додаток 1 до Програми). Робоча група працювала у тісній співпраці із зовнішніми незалежним експертом-старшим фахівцем з розвитку громад Програми DOBRE Ващиленко Наталією, на всіх етапах підготовки Програми, в тому числі протягом 2 семінарів в рамках компоненту «Місцевий економічний розвиток» Програми DOBRE та під час 3 візитів експерта у громаду. Результатом спільної роботи громади і експертів також є підготовлений Економічний профіль громади.

Економічний профіль громади містить зведену інформацію про ресурси громади: місцеве економічне середовище; населення; трудові ресурси; ринки; економічну базу; інфраструктуру; комунікації та комунальні послуги; навколишнє середовище; життя в громаді; професійні послуги; соціальний капітал; місцеве самоврядування; податки; громадські організації; природні ресурси, а також інформацію про стратегію розвитку ТГ, SWOT аналіз громади. Підтримання Профілю в актуальному стані та регулярне оновлення його даних є абсолютно необхідним, і це є завданням Робочої групи з МЕР.

Програма МЕР узгоджується з цілями Стратегії розвитку Менської об'єднаної територіальної громади до 2024 року і розроблена на її виконання в частині розвитку місцевої економіки. За потреби можна вносити зміни у Програму, але ці зміни обов'язково мають відповідати Стратегії розвитку громади. Створено консультативно-дорадчий орган з місцевого економічного розвитку «Робоча група з МЕР», яка працює згідно Положення.

Візуалізована презентація (слайди) цієї Програми МЕР знаходиться на сайті громади за цим посиланням: <https://mena.cg.gov.ua/index.php?id=26630&tp=1>

Метою Програми місцевого економічного розвитку є:

- Підтримати діючий в громаді бізнес;
- Стимулювати до підприємницької діяльності та появи нового бізнесу, підтримати їх розвиток;
- Розвивати людський капітал та трудові ресурси, в тому числі серед місцевої молоді;
- Залучати новий бізнес та інвестиції, враховуючи екологічні стандарти та підвищення конкурентоздатності громади.

Класифікація окремих інструментів МЕР:

- Підтримка діючого бізнесу — інструменти, що допомагають покращувати якість робочих місць і підвищувати інноваційність бізнесу.
- Сприяння розвитку підприємництва — інструменти, що створюють сприятливі умови для започаткування нового бізнесу, збільшення кількості підприємців і компаній.
- Залучення нового бізнесу та інвестицій — інструменти, що створюють сприятливі економічні та інфраструктурні умови для залучення нового бізнесу на територію та залучення інвестицій для компаній.
- Розвиток людського капіталу — інструменти, націлені на підвищення рівня компетентності працівників, професійну орієнтацію молоді, розвиток їх навичок і зменшення міграції робочої сили.

Програма МЕР складається із:

1. Стратегічного бачення і цілей економічного розвитку громади, визначених у Стратегії;
2. Набору конкретних проєктів місцевого економічного розвитку, реалізація яких дозволить досягти цілей економічного розвитку громади, визначених у Стратегії розвитку громади;
3. Плану дій із впровадження Програми місцевого економічного розвитку.

Кожен проєкт – це логічно та хронологічно узгоджений комплекс заходів, реалізація яких призводить до досягнення поставленої мети у встановлений термін, із залученням визначених людських, матеріальних і фінансових ресурсів.

Програма містить перелік конкретних проєктів, які громада планує реалізувати протягом 2021 – 2025 років. Цей перелік не є вичерпний. Члени Робочої групи з місцевого економічного розвитку у будь-який момент можуть прийняти рішення додатково включити у Програму один чи декілька проєктів.

Реалізація даної Програми покладається на членів Робочої групи з місцевого економічного розвитку та осіб, відповідальних за виконання конкретного проєкту, з можливим залученням всіх зацікавлених сторін.

ЕКОНОМІЧНА БАЗА ГРОМАДИ

Менська міська територіальна громада утворена 30 травня 2017 року. До складу громади входять 39 населених пунктів: місто Мена (адміністративний центр), селище Макошине, села Бірківка, Блистова, Дерепівка, Величківка, Вільне, Волосківці, Степанівка, Городище, Данилівка, Веселе, Садове, Нові Броди, Дягова, Киселівка, Комарівка, Прогрес, Куковичі, Овчарівка, Загорівка, Куковицьке, Ліски, Майське, Максаки, Луки, Остапівка, Осьмаки, Покровське, Слобідка, Семенівка, Синявка, Стольне, Дмитрівка, Лазарівка, Чорногорці, Ушня, Дібрівка, Феськівка. Загальна кількість жителів складає понад 27023 осіб, з яких 13 417 – міського та 13 606 сільського населення. Площа – 1029,577 км². Менська громада межує з територіями Корюківської міської ТГ, Сосницької селищної ТГ, Березнянської селищної ТГ, Сновської міської ТГ.

Важливим чинником, що формує конкурентоспроможність громади, є те, що її територією проходять автомобільна та залізнична гілка. Через громаду проходить траса «Чернігів – Новгород-Сіверський» (і далі до кордону з Росією). Також є залізнична лінія з двома станціями. Відстань до районного центру – 31 км, до обласного центру – 69 км, до Києва – 208 км. Відстань до кордонів з Росією та Білоруссю становить 70-90 км.

Менська громада за структурою є аграрно-промисловою.

Всього в громаді зареєстровані 912 суб'єкти економічної діяльності фізичних осіб і підприємств-юридичних осіб – 323.

На території громади є 80183,5916 га сільськогосподарських угідь, з них ріллі – 52107,2445 га. Реалізацією цього потужного природного потенціалу займаються 14 сільськогосподарських підприємств, 16 фермерських господарств та близько 20 одноосібники. Основні напрямки сільського господарства: рослинництво (зернове виробництво, вирощування технічних культур, садівництво); тваринництво (ВРХ, свині); птахівництво (кури, страуси, перепілки). Наявність розвинуеного сільського господарства дає змогу говорити про можливість інвестування будівництва установок по виробництву біогазу з сільськогосподарських, промислових, побутових відходів, що забезпечить не тільки виробництво енергії, біодобрив, а також дозволить зробити довкілля більш чистим.

На сьогодні найбільшими роботодавцями є підприємства, перелік яких наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Підприємства-найбільші роботодавці в межах громади

Назва підприємства	Кількість працюючих, осіб	Спеціалізація підприємства	Юридична адреса
ТОВ "Мена Авангард"	340	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	15600, Чернігівська область, м. Мена вул. Піщанівська, 28
Філія "Менський сир" ППКФ "Прометей"	250	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	15600, Чернігівська область, м. Мена вул. Сіверський шлях, 122
ТОВ "Нептун"	180	Виробництво безалкогольних напоїв; виробництво мінеральних вод та інших вод, розлитих у пляшки	15600, Чернігівська область, м. Мена вул. Гастелло, 3

ПАТ "Мена ПАК"	150	Виробництво гофрованого паперу та картону, паперової та картонної тари	15600, Чернігівська область, м. Мена вул. Кошового, 6
ТОВ" ДП Зернятко"	142	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	15650, Чернігівська область, м. Мена, вул. Сіверська, 56
ПрАТ "Менське племпідприємство"	120	Розведення іншої великої рогатої худоби та буйволів	15670, Чернігівська область, м. Мена вулиця Чернігівський шлях 85 А
ПрАТ" ШРБУ - 82"	118	Будівництво доріг і автострад	15600, Чернігівська область, м. Мена вул. Сіверський шлях, 144
Фермерське господарство "Бутенко"	85	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	15670, Чернігівська область, Корюківський район, с. Дягова вулиця Гагаріна, 7
ТОВ "Агроресурс - 2006"	80	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	15640, Чернігівська область, Корюківський район, с. Киселівка вулиця Осипенка, 43

Зведена інформація про ресурси громади викладена в Економічному профілі громади, що знаходиться за посиланням: <https://mena.cg.gov.ua/index.php?id=26630&tp=1> на офіційному сайті Менської міської територіальної громади <https://mena.cg.gov.ua/index.php?tp=main>.

Частина 1
Стратегічне бачення і
цілі економічного розвитку

Стратегічні цілі розвитку Менської громади:

- 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади.**
- 2. Розвиток технічної інфраструктури з метою забезпечення мешканцям комфортних умов життя та захисту навколишнього середовища.**
- 3. Досягнення високого рівня надання суспільних послуг та створення умов для розвитку мешканців.**

Для досягнення стратегічного бачення, у Стратегії розвитку громади, серед інших, визначено стратегічні та операційні цілі економічного розвитку ТГ.

Менська громада володіє унікальним сполученням природних ресурсів та інших унікальних можливостей. Це північна частина українського Полісся, тобто дуже лісиста як для України місцевість із прекрасними можливостями для розвитку переробної (зокрема, деревообробної) промисловості, а водночас – надзвичайно мальовнича та комфортна територія для життя та відпочинку. Біля третину території громади безпосередньо прилегла до Десни, але й за її межами – то суцільне сузір'я малих річок та водоймищ. Водночас тут є великі масиви чорноземів. Розташування громади на перетині шляхів сполучення відкриває для неї логістичні можливості (щоправда, поки триває військовий конфлікт з Росією вони зменшені). Досі громада змогла скористатися цими перевагами лише частково – у вигляді низки старих та нових переробних підприємств. Менська громада вдало поєднує розвиткові можливості міста та села. Створення ТГ відкриває нові можливості для підготовки та просування інвестиційних проєктів та громади в цілому, розвитку потенційно високопродуктивного сільського господарства, переробки, логістичних центрів, а також майже незадіяних досі туризму та рекреації.

В Мені проводиться один традиційний щорічний ярмарок – Троїцький – та здійснюється ринкова торгівля на пристосованій для цього площі, чого недостатньо. Для реалізації цього завдання передбачається облаштувати в м. Мена територію комунального ринку з можливостями дрібнооптової торгівлі та тимчасового зберігання товарів, а також низки торгівельних майданчиків у селах.

Туризм – це другий важливий аспект у розвитку економіки громади та її просуванні на теренах не тільки України, а й поза її межами.

Менська громада має чудові природні можливості для розвитку сільського та зеленого туризму. Але самого факту їх наявності замало. Для стимулювання такого туризму передбачається надання допомоги бажаючим зайнятися цією справою – насамперед, фінансування, навчання й вивчення досвіду функціонування успішних зелених садиб в Чернігівській області та за її межами. Також громада інформує про зелені садиби, що розміщуватиметься на туристичному web-сайті Менської міської ради

Всі стратегічні цілі розвитку взаємопов'язані і складають так зване «колесо розвитку» громади: економічний розвиток забезпечує вищу дохідність бюджету, що, у свою чергу, дозволяє збільшити капітальні інвестиції на розвиток інфраструктури та послуг, а це означає зростання якості життя. Натомість, економічний розвиток території створює бізнес, зокрема, інвестори та місцеві підприємці. А одним з факторів привабливості території для інвестора і підприємця є її привабливість як місця ведення бізнесу, місця проживання та відпочинку, що означає безпеку, затишок і комфорт, які забезпечує життєве середовище.

Частина 2
Проекти місцевого
економічного розвитку

ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №1
Облаштування комерційно-розважальних просторів у населених пунктах
Менської міської територіальної громади

1. Назва проєкту	Облаштування комерційно-розважальних просторів у населених пунктах Менської міської територіальної громади
2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт	<p>Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади.</p> <p>Операційна Ціль 1.2. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, в тому числі на переробку сільгосппродукції.</p>
3. Мета та завдання/цілі проєкту (підтримка існуючого бізнесу, заохочення до підприємництва, залучення та робота з інвесторами, розвиток робочої сили)	<p>Мета: покращення умов для розвитку малого бізнесу шляхом облаштування комерційно-розважальних просторів у населених пунктах Менської міської територіальної громади.</p> <p>Завдання проєкту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Створення умов для ведення малого бізнесу (організація місць для торгівлі виробами місцевих умільців та сільськогосподарською продукцією, харчування туристів) • Стимулювання підприємницької активності мешканців громади. • Створити умови для розвитку подієвого туризму в громаді.
4. Територія, на яку проєкт матиме вплив	Територія Менської міської територіальної громади та сусідні громади, включаючи обласний центр м. Чернігів
5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту Кількісні та якісні результати проєкту	<p>Близько ¼ частини мешканців громади (6500 чол.), а також близько 30 тис. гостей</p> <p>Кількісні показники: покращить умови для місцевих підприємців – 150 чол. та приїзжих – 300 чол. Придбання столів розкладних для торгівлі (24шт.) та розкладних лавок (24 шт.), придбання мобільної сцени – 1 шт. (розмір 10*8*6) та комплектуючих до неї, закупівля біотуалетів вуличних та для осіб з обмеженими можливостями – 6шт, генератору дизельного – 1шт, придбання контейнерів пластикових (1100л) - 5шт</p> <p>Якісні: створення комфортних умов для підприємців та гостей під час фестивалів; покращення умов відпочинку</p>

	<p>жителів громади; створення позитивного іміджу та підвищення інвестиційної привабливості громади .</p>
<p>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт</p>	<p>Щороку в нашому місті проходять різні культурні масові заходи: виставки, фестивалі, ярмарки, в тому числі товаровиробників, тощо. Так, наприклад, план заходів відділу культури Менської міської ради на 2021 рік складається із 110 заходів. Наймасовішими з них є: Троїцький ярмарок, фестиваль гончарства «Куманець», фестиваль сучасної музики «Люмена», еко-фестиваль «Медовуха-фест», спортивно-розважальний фестиваль «Богатир-фест ім. Т. Кореня». Крім того, проводяться традиційні місцеві, серед них: фестиваль Різдвяних Вертепів, Водохреща, Масляна, свято Івана Купала, День міста, День Незалежності, День Святого Миколая та Новий рік.</p> <p>Разом із традиційними загальноміськими заходами, що вже започатковані, в найближчому майбутньому планується розширити фестивалі або тематичні свята, які будуть прив'язані з місцевими товаровиробниками.</p> <p>Це дасть змогу місцевому бізнесу (товаровиробникам, закладам ресторанного та готельного господарства) показати свою продукцію та збільшити обсяги її продажу принаймні на 10 %.</p> <p>Крім того, маючи суттєвий туристичний потенціал, громада, поки що не має маркетингового інструментарію для залучення туристів, у якості якого могли б виступити спеціальні масові заходи.</p> <p>Шляхом вирішення проблеми громада розглядає створення візуально привабливих комерційно-розважальних просторів із розбірним сценічним комплексом в населених пунктах громади, як можливість для стимулювання розвитку торгівлі, громадського харчування і локальних ініціатив навколо туризму. Зацікавленість відвідувачів і мешканців у локальних товарах стимулюватиме виробників до розвитку, таким чином формуючи попит та пропозицію на товари і підвищуючи конкурентоспроможність продукції.</p>
<p>7. Доцільність проєкту</p>	<p>Реалізація проєкту створить умови для самозайнятості населення, стимулюватиме існуючий бізнес, допоможе розвитку внутрішнього споживчого ринку, значно</p>

	<p>покращить умови проведення дозвілля для місцевого населення.</p> <p>Проект також може стати одним з перших кроків у напрямку створення туристичної привабливості території через організацію та проведення масових заходів.</p>
8. Опис проєкту	<p>На даний час в громаді уже придбані торгівельні палатки – 24 шт. В рамках проєкту передбачається закупівля 24 столів для торгівельних палаток довжиною 2,0м, розкладних лавок - 24шт (довжиною 1,8м), 1 сцени для проведення заходів з комплектуючими до неї (3 обертаючі голови для освітлення, 1 генератор туману, цифровий мікшерний пульт), 5 біотуалетів вуличних та 1 біотуалет для людей з обмеженими можливостями. Також планується придбати 1 генератор бензиновий (10кВт), 4 контейнери пластикові (240л), 5 контейнерів пластикових (1100л), павільйону сад намет - 1шт, комплекту меблів ВЕЕ Garden - 2шт.</p> <p>На даний час у штаті КЗ “Менський будинок культури” - є зайнята посада звукорежисера, який працюватиме із закупленою музичною апаратурою, що буде передана на баланс відділу культури Менської міської ради. Мобільна сцена буде знаходитись на балансі КП “Менакомунпослуга”, працівники якого будуть відповідальні за її збереження, монтаж, демонтаж та транспортування. У період між проведенням фестивалів та ярмарків у громаді планується на договірних засадах здавати мобільну сцену з апаратурою, торгівельними палатками з комплектуючими до них, біотуалетами та пластиковими контейнерами (всього комерційно-розважального комплексу) в оренду іншим громадам. В інший період мобільна сцена буде зберігатись на території КП “Менакомунпослуга”.</p>
9. Ключові етапи реалізації проєкту	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <p>Підготовчий Організаційний Завершальний</p>
10. Заходи проєкту	<p>Етап 1. Підготовчий</p> <p>1.1. Провести засідання Робочої групи з місцевого економічного розвитку</p> <p>1.2. Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Менської ТГ та План дій з її впровадження</p> <p>1.3. Прийняти рішення про реалізацію проєкту в рамках компоненту «Місцевий економічний розвиток» Програми DOBRE</p> <p>1.4. Підготувати заявку до Програми DOBRE про підтримку проєкту та його співфінансування</p> <p>1.5. Підготувати проєкт рішення на сесію Менської міської ради про виділення співфінансування на реалізацію проєкту</p>

	<p>1.6. Сформувати Робочу групу з реалізації проєкту</p> <p>1.7. Висвітлити на веб-сайті громади проєкт благоустрою для ознайомлення мешканців, провести збір зауважень та пропозицій</p> <p>Виконавці заходів: Робоча група з МЕР Менської ТГ</p> <p>Етап 2. Впровадження проєкту</p> <p>2.1. Підготувати технічний опис предметів закупівлі</p> <p>2.2. Надіслати технічний опис предметів закупівлі виробникам/продавцям обладнання, що буде закуповуватись громадою</p> <p>2.3. Провести тендерну процедуру закупівлі обладнання (в разі закупівлі громадою)</p> <p>2.4. Узгодити і укласти із переможцями тендеру Договір на закупівлю обладнання (в разі закупівлі громадою)</p> <p>2.5. Взяти на баланс закуплене обладнання</p> <p>2.6. Розробити та затвердити календар подієвих заходів Менської територіальної громади</p> <p>Виконавці заходів: Робоча група з МЕР Менської ТГ спільно з відділом культури, КП “Менакомунпослуга” та місцевими підприємцями</p> <p>Етап 3. Завершальний</p> <p>3.1. Провести урочисте відкриття, фестиваль</p> <p>3.2. Підготувати звіт про реалізацію проєкту</p> <p>Виконавці заходів: Міська рада Менської ТГ</p>
<p>11. Очікувані результати від реалізації проєкту</p>	<p>1. Створені умови для проведення фестивалів, ярмарок та культурного дозвілля мешканців громади та гостей.</p> <p>2. Створені умови для збільшення споживачів: місцевого бізнесу (виробників хлібобулочних виробів, молочної продукції, безалкогольних напоїв, одягу, взуття, будівельних матеріалів), закладів ресторанного господарства, об’єктів, вирощеної продукції на присадибних ділянках - овочів, фруктів, ягід.</p> <p>3. Популяризація місцевих товаровиробників.</p> <p>4. Збільшення обсягів реалізації товарів і послуг місцевого бізнесу до 10%.</p>
<p>12. Графік реалізації проєкту і його тривалість</p>	<p>Тривалість проєкту 6-8 місяців.</p>
<p>13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.</p>	<p>Загальна вартість бюджету проєкту 830,00 тис. грн. в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - придбання 1 мобільної сцени (розміром 10x8x6 м.) з комплектацією (обертаючі голови для освітлення (3шт), генератор туману, цифровий мікшерний пульт, тканинні елементи сцени) – 580 тис.грн.; - придбання столів дерев’яних (24 од.) – 34,8 тис.грн.; - придбання розкладних лавок (24 од.) – 30,0 тис.грн.; - придбання біотуалетів вуличних (5шт) та біотуалету для осіб з обмеженими можливостями (1 од.) – 90,00 тис.грн.; - придбання генератору бензинового (1 шт) - 50,0 тис. грн. - придбання контейнерів пластикових 240л (4шт) - 4,4 тис.грн. - придбання павільйону сад намет - 8,54 тис.грн.

	<ul style="list-style-type: none"> - придбання комплекту меблів BEE Garden - 11,774 тис.грн. - придбання контейнерів пластикових для сміття (1100л) - 27,5 тис.грн.
14. Можливі джерела співфінансування проєкту	Кошти міського бюджету – 260,0 тис. грн. Регіональні, національні, міжнародні та інші програми, в рамках яких можна отримати грантове фінансування – 577,014 тис. грн.
15. Не фінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)	<ul style="list-style-type: none"> • Дозвіл на проведення фестивалю Держпродспоживслужбою (безкоштовно) • Дозвіл на розміщення мобільної сцени на території громади (безкоштовно)
16. Виконавці проєкту (Основні, підтримка, імена осіб)	Загальна координація реалізації проєкту: Робоча група з місцевого економічного розвитку. Основні виконавці: Відділ економічного розвитку та інвестицій, КП “Менакомунпослуга”, відділ культури Менської міської ради, Скороход С.В., Минець Р.В., Шелудько С.В.
17. Заінтересовані сторони в реалізації проєкту	Усі мешканці громади. Місцева влада. Місцеві підприємці, які працюють у сферах торгівлі, харчування, розміщенні.
18. Джерела додаткової інформації	https://susidy.city/articles/150706/u-meni-vstanovili-rekord-ukraini http://nslovo.com/blog/u-meni-tryvaye-troyitskyj-yarmarok-foto https://cheline.com.ua/news/culture/mena-zaproshuye-na-festival-goncharnogo-mistetstva-kumanets-260745
19. Інше	

ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ № 2

Створення велопрокату та встановлення інформаційно-туристичних вказівників

1. Назва проєкту	Створення велопрокату та встановлення інформаційно-туристичних вказівників
2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт	<p>Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади</p> <p>Операційна Ціль 1.4. Підтримка розвитку туризму, в тому числі – зеленого туризму</p>
<p>3. Мета та завдання/цілі проєкту</p> <p>(підтримка існуючого бізнесу, заохочення до підприємництва, залучення та робота з інвесторами, розвиток робочої сили)</p>	<p>Метою проєкту є - створення умов для збільшення кількості велотуристів в громаді шляхом створення стаціонарного велопрокату, що зв'яже між собою найбільш цікаві економічні і туристичні об'єкти (пам'ятки культури та архітектури, підприємства виробники продукції, готель, заклади ресторанного господарства). А відтак – створить додатковий попит на продукцію та послуги місцевих підприємців.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Збільшення рівня обізнаності інвесторів і туристичного ринку (як туроператорів, так і споживачів туристичних послуг) щодо туристичного потенціалу громади; • Підвищення рівня підприємницької активності місцевих мешканців навколо обслуговування туристів на території ТГ; • Створення умов для розвитку подієвого, зеленого, активного, гастрономічного туризму в громаді; • Розбудова туристичної інфраструктури; • Популяризація краю серед зовнішніх та внутрішніх туристів; • Популяризація здорового способу життя серед населення; • Збереження навколишнього середовища.
4. Територія, на яку проєкт матиме вплив	Територія Менської ТГ, Чернігівської області

<p>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту</p> <hr/> <p>Кількісні та якісні результати проєкту</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Мешканці Менської ТГ (8-10 тис. осіб), • Відвідувачі громади (3-5 тис. осіб) <p>Придбання 15 дорослих, 10 підліткових велосипедів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Придбання 25 шоломів, 10 підліткових комплектів захисту, 10 дитячих крісел, 25 світловідбиваючих жилетів. 2. Прокладання 12-ти пішохідно-велосипедних маршрутів загальною протяжністю 200 км; 3. Дизайн, виробництво та встановлення інформаційних стендів біля основних атракцій громади в кількості 5шт; 4. Збільшення кількості туристів на 1,0-3,0 тис на рік. <p>Якісні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Покращення якості надання туристичних послуг в громаді 2. Створення умов для ознайомлення з громадою, історією, інш. 3. Популяризація туристичного потенціалу Менської ТГ.
<p>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт</p>	<p>Малий потік зовнішніх туристів та відповідних доходів місцевої економіки. З метою приваблення туристів вже п'ятий рік поспіль влаштовуються велотуристичні поїздки по найбільш цікавим об'єктам громади, як то архітектурні так і промислові об'єкти, яка збирає близько 300 учасників та близько тисячі глядачів. Але, на жаль, цей потік велотуристів не використовується для підвищення доходів громади.</p> <p>Усі туристи, які приїждять до ТГ не мають інформації про економічні і туристичні можливості на території громади, а значить не мають можливості ознайомитися з пам'ятними місцями та красотами громади, не залишаються в місті та не витрачають тут свої кошти.</p> <p>Часткова відсутність сполучення громадським транспортом між деякими туристичними локаціями та населеними пунктами.</p>
<p>7. Доцільність проєкту</p>	<p>Реалізація проєкту стимулюватиме розвиток підприємництва навколо обслуговування туристів, а значить - створить умови для самозайнятості населення, допоможе місцевому бізнесу знайти свою нішу в забезпеченні туристів товарами і послугами, покращить інвестиційну привабливість та імідж</p>

	<p>громади. Створена система туристичної навігації полегшить орієнтацію на місцевості для відвідувачів громади.</p>
8. Опис проєкту	<p>У зв'язку із збільшення туристичного потоку на територію нашої громади та бажанням місцевих жителів дізнатися про історію свого регіону постала проблема мобільного пересування по історичним локаціям. Багато громадян через низку причин не мають змоги придбати велосипед, або їх велосипеди перебувають в поганому технічному стані.</p> <p>До багатьох туристично привабливих об'єктів немає автомобільного чи автобусного сполучення. Саме пункт велопрокату та створення по маршрутах інформаційно-туристичних вказівників дасть можливість жителям громади і численним туристам екологічно чистим видом транспорту ознайомитись з туристичними принадами нашого регіону. Проєктом передбачено створення велосипедного прокату у місті Мена та паркувальних місць для них. Об'єктом інвестування є – велопрокат та туристично-інформаційні стенди, придбання 25 велосипедів які обладнані старт-замками. Проєкт також передбачає проведення потужної інформаційно-промоційних заходів, а саме висвітлення в ЗМІ та соціальних мережах. Не менш важливою ціллю проєкту є створення позитивного іміджу велосипедиста як повноцінного учасника дорожнього руху.</p>
9. Ключові етапи реалізації проєкту	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовчий 2. Організаційний 3. Впровадження заходів проєкту 4. Підтримуючий
10. Заходи проєкту	<p>Етап 1. Підготовчий</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Моніторинг ринку туризму для більш потенціального розвитку для нашого регіону. 1.2. Вивчення можливих туристичних маршрутів шляхом проведення опитування та виїзних польових практик. 1.3. Вивчення матеріалів семінарів присвячених розвитку туризму в територіальних громадах. 1.4. Вивчення розвитку туризму в схожих за туристичним потенціалом громадах. <p>Етап 2. Організаційний</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Створення робочої групи з підготовки та реалізації проєкту.

	<p>2.2. Розподіл напрямків роботи підготовчої групи.</p> <p>2.3. Підведення підсумків робочої групи та визначення напрямків щодо практичної реалізації дій даного проєкту.</p> <p>Ет.п 3. Впровадження заходів проєкту</p> <p>3.1. Зібрати інформацію від місцевих бізнесів, ремісників і індивідуальних селянських господарств для розміщення на рекламних модулях.</p> <p>3.2. Прокласти туристичні маршрути територією ТГ і промаркувати їх силами Молодіжної ради.</p> <p>3.3. Розробити дизайн інформаційних стендів з нанесеними туристичними атракціями/маршрутами та рекламними модулями локальних бізнесів.</p> <p>3.4. Підготувати технічний опис предметів закупівлі</p> <p>3.5. Надіслати технічний опис предметів закупівлі виробникам/продавцям відповідного обладнання</p> <p>3.6. Провести тендерну процедуру закупівлі обладнання</p> <p>3.7. Узгодити і укласти із переможцями тендеру Договір на закупівлю обладнання</p> <p>3.8. Встановити і налагодити роботу обладнання</p> <p>3.9. Взяти на баланс закуплене обладнання</p> <p>Етап 4. Підтримуючий</p> <p>4.1. Забезпечення витратними матеріалами для підтримки у належному стані засобів передбачених даним проєктом.</p> <p>4.2. Поширення інформації про проєкт через соціальні мережі, ЗМІ та туристичні агенції України.</p> <p>4.3. Розширення маршрутів та матеріальної бази у майбутньому.</p>
<p>11. Очікувані результати від реалізації проєкту</p>	<p>1. Розроблення та апробація туристичних маршрутів.</p> <p>2. Придбання 25 велосипедів та супутнього обладнання для велопрокату</p> <p>3. Створення умов для розширення внутрішнього споживчого ринку, збільшення попиту на місцеву продукцію.</p> <p>4. Створено передумови для підвищення рівня підприємницької активності місцевих мешканців навколо обслуговування туристів на території ТГ.</p>

	<p>5.Популяризація туристичного потенціалу Менської ТГ на туристичному ринку України.</p> <p>6.Створення умов для активного відпочинку як місцевих мешканців, так і відвідувачів.</p>
12. Графік реалізації проєкту і його тривалість	Тривалість проєкту 24-36 місяців
13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.	<p>Загальна вартість бюджету проєкту - 229,750тис. грн. в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • придбання велосипедів (25шт) - 142,0 тис. грн. • придбання захисного спорядження - 44,75 тис.грн. • придбання велозамків - 2,5 тис. грн. • придбання та виготовлення інформаційних стендів - 37,5 тис. грн.; • закупівля дитячих сидінь - 3,0 тис. грн.
14. Можливі джерела співфінансування проєкту	<p>Місцевий бюджет - 49,250 тис. грн.</p> <p>Регіональні, національні, міжнародні та інші програми, в рамках яких можна отримати грантове фінансування допомога та інші джерела не заборонені законодавством - 180,5 тис. грн.</p>
15. Не фінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту(документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)	Дозвіл на встановлення інформаційно-туристичних вказівників
16. Виконавці проєкту (Основні, підтримка, імена осіб)	<p>Основні: Скороход Сергій, Крутий Віталій</p> <p>Підтримка: Гаєвой Сергій, Шелудько Світлана, Неруш Вікторія</p>
17. Заінтересовані сторони в реалізації проєкту	Жителі та гості громади, органи місцевого самоврядування, представники бізнесу.
18. Джерела додаткової інформації	https://www.facebook.com/groups/176945459392517
19. Інше	

ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ № 3

Створення Центру розвитку бізнесу Менської міської територіальної громади

1. Назва проєкту	Створення Центру розвитку бізнесу Менської міської територіальної громади
2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт	Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади Операційна Ціль 1.2. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва, в тому числі на переробку сільгосппродукції.
3. Мета та завдання/цілі проєкту (підтримка існуючого бізнесу, заохочення до підприємництва, залучення та робота з інвесторами, розвиток робочої сили)	Мета проєкту - створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу в громаді шляхом відкриття бізнес-центру за адресою м.Мена, вул.Героїв АТО,9. Завдання проєкту: 1. Розвиток професійних і бізнес навичок мешканців через створення умов для проведення навчальних заходів, бізнес тренінгів, організації курсів і майстер-класів для різних категорій населення громади тощо; 2. Налагодити інформування щодо можливостей створення бізнесу в громаді, а також кроків, які необхідні для цього. 3. Забезпечити проведення заходів, спрямованих на розробку програм та планів дій з підтримки підприємництва у громаді. 4. Вжити всіх заходів для покращення інвестиційної привабливості громади.
4. Територія, на яку проєкт матиме вплив	Територія Менської ТГ, Чернігівської області

<p>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Мешканці Менської ТГ (27,1 тис. осіб). • в т.ч. молодь віком 14-35 років (5688 осіб). • суб'єкти господарювання Менської міської територіальної громади (фізичні та юридичні особи). • підприємці-початківці (стартапи) та «зростаючі» підприємства. • потенційні інвестори та грантодавці. • представники органів влади та державних інституцій. • громадські об'єднання, що представляють інтереси суб'єктів бізнесу. • ветерани АТО, внутрішньо переміщені особи.
<p>Кількісні та якісні результати проєкту</p>	<p>Кількісні результати проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створено один Центр розвитку бізнесу. 2. Створення двох робочих місць. <p>Якісні результати проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Покращення інвестиційної привабливості Менської громади. 2. Розвиток сприятливого бізнес-середовища, та підтримка відповідального підприємництва в громаді в умовах протидії наслідкам пандемії COVID-19 в Україні. 3. Налагодження ефективного діалогу з бізнесом, а саме підвищення поінформованості бізнес-середовища про існуючі механізми фінансової підтримки бізнесу, можливостей участі у програмах та проєктах щодо підтримки підприємництва.
<p>6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт</p>	<p>Основою життєдіяльності будь-якої громади є розвинений економічний блок, а його рушійною силою – малий та середній бізнес. Однак він часто зіштовхується з проблемами на всіх етапах свого життєвого циклу – як під час започаткування нового бізнесу, так і під час ведення вже створеного. Все це вимагає пошуку альтернативних інноваційних механізмів стимулювання розвитку діючого та започаткуванню нового бізнесу (особлива увага суб'єктам малого і середнього підприємництва). Одним із дієвих інфраструктурних елементів його підтримки,</p>

	розрахованих на довгостроковий період, стане Центр розвитку бізнесу, який на сьогоднішній день на території нашої громади відсутній.
7. Доцільність проєкту	На сьогоднішній день діагностика умов місцевого розвитку Менської громади показує низький рівень підприємницької активності населення, нерозуміння можливостей розвитку власного бізнесу і процедури його відкриття. З цим пов'язаний високий рівень еміграції, втрата кваліфікованих працівників, що зрештою суттєво погіршує соціально-економічний стан громади. Даний проєкт доцільно реалізувати у Менській ТГ тому, що його реалізація стимулюватиме розвиток підприємництва, а саме молодь, яка готова навчатися та працювати у своїй громаді, не виїжджаючи за кордон, виробляти відповідну продукцію та надавати послуги громаді.
8. Опис проєкту	Передбачається реалізація проєкту зі створення Центру розвитку бізнесу Менської міської територіальної громади. Центр розвитку бізнесу – це сучасний багатофункціональний простір для індивідуальної роботи підприємців, зокрема підприємців-початківців, самозайнятих осіб, а також тих, хто лише збирається відкрити власну справу. Згідно проєкту буде придбано меблі та обладнання, необхідні для проведення тренінгів по започаткуванню та розвитку бізнесу. Його планується розмістити в приміщенні на другому поверсі колишньої районної бібліотеки, де буде проведено капітальний ремонт за адресою м.Мена, вул.Героїв АТО,9.
9. Ключові етапи реалізації проєкту	Основними етапами реалізації проєкту є: <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовчий 2. Організаційний 3. Створення Центру розвитку бізнесу. 4. Облаштування приміщення для розміщення обладнання 5. Закупівля та встановлення обладнання. 6. Проведення навчальних заходів.
10. Заходи проєкту	Етап 1. Підготовчий 1.1 Провести засідання Робочої групи з місцевого економічного розвитку.

1.2. Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Менської ТГ та План дій з її впровадження

1.3. Підготувати проєкт рішення на сесію Менської міської ради про виділення співфінансування на реалізацію проєкту

1.4. Сформувати Робочу групу з реалізації проєкту

1.5. Визначити відповідальну особу за реалізацію проєкту

Виконавці заходів: Робоча група з МЕР Менської ТГ

Етап 2. Організаційний

2.1. Подати Голові ТГ на затвердження склад Робочої групи з реалізації проєкту.

2.2. Подати Голові ТГ на затвердження відповідальну особу з реалізації проєкту.

2.3. Медійний супровід реалізації проєкту (місцеві ЗМІ – вебсторінка “Susidy-city”, інтернет-видання “Менщина” офіційний сайт Менської міської ради, офіційна сторінка Менської міської ради у соціальній мережі Facebook).

Виконавці заходів: Робоча група з МЕР Менської ТГ

Етап 3. Створення Центру розвитку бізнесу.

3.1. Провести громадські обговорення з метою роз’яснення мети, завдань та перспектив функціонування Центру розвитку бізнесу.

3.2. Сформувати ініціативну групу з питань створення Центру розвитку бізнесу.

3.3. Провести засідання ініціативної групи з питань створення Центру розвитку бізнесу, на якому підготувати робочий план із його створення та розподілити завдання між членами.

3.4. Підготувати проєкт Статуту.

3.5. Підготувати пакет документів для державної реєстрації Центру розвитку бізнесу.

3.6. Подати документи для державної реєстрації

3.7. Отримати свідоцтво про реєстрацію.

Виконавці заходів: Робоча група з МЕР Менської ТГ спільно із членами ініціативної групи з питань створення Центру розвитку бізнесу.

	<p>Етап 4. Облаштування приміщень для розміщення Центру розвитку бізнесу.</p> <p>4.1. Оголосити конкурс на вибір підрядника для здійснення ремонту приміщення для розміщення обладнання Центру розвитку бізнесу.</p> <p>4.2. Провести, в установленому Законом порядку, тендерну процедуру вибору переможця</p> <p>4.3. Узгодити і укласти із переможцем Договір на ремонт приміщення.</p> <p>4.4. Провести ремонтні роботи у приміщенні.</p> <p>Виконавці заходів: Менська міська рада</p> <p>Етап 5. Закупівля та монтаж обладнання</p> <p>5.1. Підготувати технічний опис предметів закупівлі</p> <p>5.2. Надіслати технічний опис предметів закупівлі виробникам/продавцям відповідного обладнання</p> <p>5.3. Провести тендерну процедуру закупівлі обладнання.</p> <p>5.4. Узгодити і укласти із переможцями тендеру Договір на закупівлю обладнання</p> <p>5.5. Встановити і налагодити роботу обладнання</p> <p>5.6. Взяти на баланс закуплене обладнання</p> <p>5.7. Провести навчання персоналу по роботі із встановленим обладнанням</p> <p>Виконавці заходів: Менська міська рада</p> <p>Етап 6. Проведення тренінгів та майстер-класів.</p> <p>6.1. Створити план-графік проведення заходів (у співпраці з іншими програмами технічної допомоги та регіональними центрами підтримки та розвитку бізнесу)</p> <p>6.2. Визначити спеціалістів, в т. ч. підприємців-практиків, що проводитимуть заходи.</p> <p>6.3. Провести ряд тренінгів для зацікавлених осіб щодо започаткування та сталого ведення бізнесу.</p>
<p>11. Очікувані результати від реалізації проєкту</p>	<p>1. Створено Центр розвитку бізнесу для мешканців (в т.ч. дітей та молоді) Менської ТГ.</p> <p>2. Створено додаткові джерела доходів для громади.</p>

	<p>3. Створено передумови для розвитку молодіжного підприємництва в громаді.</p> <p>4. Створено умови для майбутньої роботи в секторі малого та середнього бізнесу на території громади;</p> <p>5. Популяризація ідеї створення Центру розвитку бізнесу громадах.</p>
12. Графік реалізації проєкту і його тривалість	Тривалість проєкту – 24-36 місяців.
13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.	<p>Загальна вартість проєкту 570,5 тис. грн.в т.ч.:</p> <p>Ноутбук 150 тис. грн.(10 шт.*15,0 тис.грн)</p> <p>Робочий стіл Коворкінг 10шт.* 4100 грн.= 41,0 тис.грн.</p> <p>Портативний конференц набір ,стілці 20 шт. ,+ тележка для стільців – 17 тис.грн.</p> <p>Проектор BENQ MS527 (9H.JFA77.13E)Технологія DLP, розмір 4*3 - 9,2 тис. грн.</p> <p>Екран для проектора настінний 180*180 Redleaf SGM-1103 - 13,1 тис. грн.</p> <p>Прінтер струйний МФУ Epson L3070 з WI-FI (C11CF47405) для виготовлення буклетів-карт: 8 тис.грн.</p> <p>Фліпчарт ЕкоМобилчарт 70x100 см, 4,2 тис.грн.</p> <p>Диван «Візит» двомісний, модуль мадрас,16,0 тис.грн., 2 шт * 8,0 тис.грн.</p> <p>Шафа книжкова «Онікс» 900*400*1900, 7,6 тис.грн. 4шт*1,9 тис.грн.</p> <p>Кава-машина «PHILIPS» SERIES 5000, 18,0 тис.грн.</p> <p>Стелаж для книжок приставний 1900*1200 мм, 1 шт.* 5,9 тис.грн= 5,9 тис. грн.</p> <p>Кондиціонер "С&Н Air-Master Plus C7H-S24RX7 (on-off/24k)" -20,5 тис.грн.</p> <p>Виготовлення ПКД для ремонту приміщення – 15 тис.грн. (внесок ТГ);</p> <p>Ремонт приміщення – 150,0 тис.грн. (внесок ТГ);</p>
14. Можливі джерела співфінансування проєкту	<ul style="list-style-type: none"> • Кошти місцевого бюджету –150,0 тис. грн.

	<ul style="list-style-type: none"> Регіональні, національні, міжнародні та інші програми, в рамках яких можна отримати грантове фінансування, – 302,5 тис. грн.
15. Не фінансові ресурси, необхідні для реалізації проєкту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)	1. Виділення приміщення для створення Центру розвитку бізнесу. 2. Затвердження рішенням сесії створення Центру розвитку бізнесу. 3. Оформлення дозволів.
16. Виконавці проєкту (Основні, підтримка, імена осіб)	Загальна координація реалізації проєкту: <ul style="list-style-type: none"> Робоча група з місцевого економічного розвитку Основні виконавці: <ul style="list-style-type: none"> Скороход С.В. Стальниченко Ю.В. Підтримка виконання проєкту: <ul style="list-style-type: none"> Сергій Гаєвой – заступник голови з питань діяльності виконавчих органів ради.
17. Заінтересовані сторони в реалізації проєкту	Жителі громади, органи місцевого самоврядування, представники бізнесу.
18. Джерела додаткової інформації	
19. Інше	

ПРОЄКТ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ №4

Залучення консультантів з розробки проєкту благоустрою та зонування території скверу перед будівлею за адресою вул. Героїв, АТО, 9

1. Назва проєкту	Залучення консультантів з розробки проєкту благоустрою та зонування території скверу перед будівлею за адресою вул. Героїв, АТО, 9
2. Стратегічна і операційна цілі, до яких має відношення даний проєкт	<p>Стратегічна Ціль 1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва та підвищення інвестиційної привабливості громади</p> <p>Операційна Ціль 1.1. Створення передумов для залучення нових інвесторів</p>
<p>3. Мета та завдання/цілі проєкту</p> <p>(підтримка існуючого бізнесу, заохочення до підприємництва, залучення та робота з інвесторами, розвиток робочої сили)</p>	<p>Мета проєкту - створення забезпечення ефективного функціонування, розвитку скверу, його ландшафтного різноманіття, створення належних умов для організованого відпочинку населення та організації туризму в природних умовах</p> <p>Завдання проєкту:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. створення умов для організації ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах; 2. створення публічного простору для відпочинку та дозвілля 3. підтримка діючого бізнесу
4. Територія, на яку проєкт матиме вплив	Територія Менської міської територіальної громади
<p>5. Кількість мешканців, які використовуватимуть результати проєкту</p> <p>Кількісні та якісні результати проєкту</p>	<p>Мешканці громади (27023 чол.)</p> <p>туристи – 35,0- 40,0 тис. в рік</p> <p>малі та середні підприємці – близько 150</p> <p>Кількісні показники:</p> <p>-створено 1 візуалізаційний проєкт із функціональним зонуванням території</p> <p>Якісні показники:</p>

	<p>-створення комфортних умов для підприємців та туристів;</p> <p>-покращення умов відпочинку жителів громади;</p> <p>-створення позитивного іміджу та підвищення інвестиційної привабливості громади .</p>
6. Опис проблеми або потреби, на вирішення якої спрямований проєкт	<p>Територія скверу знаходиться в центральній частині міста поруч з будівлею колишньої районної бібліотеки та пошти. Там ростуть перерослі аварійні дерева, через аварійність яких відпочиваючі люди знаходяться у небезпеці. Поруч розташований постамент Леніну, пам'ятник якого демонтували та який псує зовнішній вигляд міста. Також через відсутність контролю за сквером, він став постійним місцем для зборів людей, які мають проблеми з алкоголем та законом.</p>
7. Доцільність проєкту	<p>Реалізація проєкту створить умови для покращення культурного, естетичного стану та загального благоустрою міста в цілому. Також це дасть змогу відновити зону для відпочинку як для самих жителів міста, так і для його гостей, значно покращить умови проведення дозвілля для місцевого населення.</p>
8. Опис проєкту	<p>В рамках проєкту передбачається розробка візуалізації, реконструкції та плану функціонального зонування скверу та центру міста шляхом створення загального макету території скверу. Проєкт передбачатиме створення місця для літнього відпочинку, сприятиме розвитку бізнесу на оновленій території. Планується відновити тротуари, розмістити місця для відпочинку, оновити покриття для пішохідних прогулянок та встановити відеоспостереження.</p>
9. Ключові етапи реалізації проєкту	<p>Основними етапами реалізації проєкту є:</p> <p>Підготовчий</p> <p>Організаційний</p> <p>Завершальний</p>
10. Заходи проєкту	<p>Етап 1. Підготовчий</p> <p>1.1. Провести засідання Робочої групи з місцевого економічного розвитку</p> <p>1.2. Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Менської ТГ та План дій з її впровадження</p>

	<p>1.3. Прийняти рішення про реалізацію проєкту в рамках компоненту «Місцевий економічний розвиток» Програми DOBRE</p> <p>1.4. Підготувати заявку до Програми DOBRE про підтримку проєкту</p> <p>1.5. Сформувати Робочу групу з реалізації проєкту</p> <p>1.6. Висвітлити на веб-сайті громади проєкт благоустрою для ознайомлення мешканців, провести збір зауважень та пропозицій</p> <p>Виконавці заходів: Робоча група з МЕР Менської ТГ</p> <p>Етап 2. Організаційний</p> <p>2.1. Проведення засідання робочої групи із фахівцем з ландшафтного дизайну Програми DOBRE.</p> <p>2.2. Формування дорожньої карти із реалізації проєкту.</p> <p>2.3. Медійний супровід реалізації проєкту (місцеві ЗМІ – вебсторінка “Susidy-citi”, інтернет-видання “Менщина” офіційний сайт Менської міської ради, офіційна сторінка Менської міської ради у соціальній мережі Facebook).</p> <p>Виконавці заходів: Робоча група з МЕР Менської ТГ</p> <p>Етап 3. Завершальний</p> <p>3.1. Презентація візуалізації реконструкції та плану функціонального зонування скверу та центру міста</p> <p>3.2. Медійний супровід реалізації проєкту (місцеві ЗМІ – вебсторінка “Susidy-citi”, інтернет-видання “Менщина” офіційний сайт Менської міської ради, офіційна сторінка Менської міської ради у соціальній мережі Facebook).</p> <p>Виконавці заходів: Міська рада Менської ТГ</p>
<p>11. Очікувані результати від реалізації проєкту</p>	<p>Створено 1 візуалізаційний проєкт з функціональним зонуванням території;</p> <p>створення комфортних умов для підприємців та туристів;</p> <p>покращення умов відпочинку жителів громади;</p> <p>створення позитивного іміджу та підвищення інвестиційної привабливості громади .</p>
<p>12. Графік реалізації проєкту і його тривалість</p>	<p>Тривалість проєкту 4 місяців.</p>

13. Необхідні фінансові ресурси, тис. грн.	Загальний бюджет проекту – 100 тис. грн., в т.ч.: Послуги ландшафтного дизайнера – 100 тис. грн. – грантове фінансування
14. Можливі джерела співфінансування проекту	Кошти Програми DOBRE – 100 тис. грн.
15. Не фінансові ресурси, необхідні для реалізації проекту (документація, дозволи, інфраструктура, природні ресурси тощо)	
16. Виконавці проекту (Основні, підтримка, імена осіб)	Загальна координація реалізації проекту: Робоча група з місцевого економічного розвитку. Підтримка проекту: Відділ економічного розвитку та інвестицій, відділ архітектури та містобудування
17. Заінтересовані сторони в реалізації проекту	Усі мешканці громади, місцева влада, місцеві підприємці, які працюють у сферах торгівлі, харчування, розміщенні.
18. Джерела додаткової інформації	
19. Інше	

Частина 3
План дій з впровадження
Програми місцевого
економічного розвитку

Частина 3. План дій з впровадження Програми місцевого економічного розвитку Менської міської територіальної громади

План дій з впровадження Програми місцевого економічного розвитку Менської міської територіальної громади	Рік												Тип заходу з МЕР для створення сприятливого економічного середовища в ОТГ			
	2021				2022				2023				1	2	3	4
	Квартал				Квартал				Квартал				Підтримка існуючого бізнесу	Заочення до підприємств	Залучення робота з інвестирами	Розвиток робочої сили, профорієнтація для молоді, шкілярів
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
Проект місцевого економічного розвитку №1: «Облаштування комерційно-розважальних просторів у населених пунктах Менської міської територіальної громади»																
Етап 1. Підготовчий																
1.1.Провести засідання Робочої групи з місцевого економічного розвитку																
1.2. Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Менської ТГ та План дій з її впровадження																

<p>1.3. Прийняти рішення про реалізацію проєкту в рамках компоненту «Місцевий економічний розвиток» Програми DOBRE</p> <p>1.4. Підготувати заявку до Програми DOBRE про підтримку проєкту та його співфінансування</p> <p>1.5. Підготувати проєкт рішення на сесію Менської міської ради про виділення співфінансування на реалізацію проєкту</p> <p>1.6. Сформувати Робочу групу з реалізації проєкту</p> <p>1.7. Висвітлити на веб-сайті громади проєкт благоустрою для ознайомлення мешканців, провести збір зауважень та пропозицій</p>																						
Етап 2. Впровадження проєкту																						
<p>2.1. Підготувати технічний опис предметів закупівлі</p> <p>2.2. Надіслати технічний опис предметів закупівлі виробникам/продавцям обладнання, що буде закуповуватись громадою</p> <p>2.3. Провести тендерну процедуру закупівлі обладнання (в разі закупівлі громадою)</p> <p>2.4. Узгодити і укласти із переможцями тендеру Договір на закупівлю обладнання (в разі закупівлі громадою)</p> <p>2.5. Взяти на баланс закуплене обладнання</p> <p>2.6. Розробити та затвердити календар подієвих заходів Менської міської територіальної громади</p>																						
Етап 3. Завершальний																						
<p>3.1. Провести урочисте відкриття, фестиваль</p> <p>3.2. Підготувати звіт про реалізацію проєкту</p>																						
Проєкт місцевого економічного розвитку №2: «Створення велопрокату та встановлення інформаційно-туристичних вказівників»																						

Етап 1. Підготовчий																				
<p>1.1. Моніторинг ринку туризму для більш потенціального розвитку для нашого регіону.</p> <p>1.2. Вивчення можливих туристичних маршрутів шляхом проведення опитування та виїзних польових практик.</p> <p>1.3. Вивчення матеріалів семінарів присвячених розвитку туризму в територіальних громадах.</p> <p>1.4. Вивчення розвитку туризму в схожих за туристичним потенціалом громадах.</p>																				
Етап 2. Організаційний																				
<p>2.1. Створення робочої групи з підготовки та реалізації проєкту.</p> <p>2.2. Розподіл напрямків роботи підготовчої групи.</p> <p>2.3. Підведення підсумків робочої групи та визначення напрямків щодо практичної реалізації дій даного проєкту.</p>																				
Етап 3. Впровадження заходів проєкту																				
<p>3.1. Зібрати інформацію від місцевих бізнесів, ремісників і індивідуальних селянських господарств для розміщення на рекламних модулях.</p> <p>3.2. Прокласти туристичні маршрути територією ТГ і промаркувати їх силами Молодіжної ради.</p> <p>3.3. Розробити дизайн інформаційних стендів з нанесеними туристичними атракціями/маршрутами та рекламними модулями локальних бізнесів.</p> <p>3.4. Підготувати технічний опис предметів закупівлі</p> <p>3.5. Надіслати технічний опис предметів закупівлі виробникам/продавцям відповідного обладнання</p> <p>3.6. Провести тендерну процедуру закупівлі обладнання</p>																				

3.7. Узгодити і укласти із переможцями тендеру Договір на закупівлю обладнання																			
3.8. Встановити і налагодити роботу обладнання																			
3.9. Взяти на баланс закуплене обладнання																			
Етап 4. Підтримуючий																			
4.1. Забезпечення витратними матеріалами для підтримки у належному стані засобів передбачених даним проектом.																			
4.2. Поширення інформації про проект через соціальні мережі, ЗМІ та туристичні агенції України.																			
4.3. Розширення маршрутів та матеріальної бази у майбутньому.																			
Проект місцевого економічного розвитку №3:Створення Центру розвитку бізнесу Менської міської територіальної громади																			
Етап 1. Підготовчий																			
1.1 Провести засідання Робочої групи з місцевого економічного розвитку.																			
1.2. Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Менської ТГ та План дій з її впровадження																			
1.3. Підготувати проект рішення на сесію Менської міської ради про виділення співфінансування на реалізацію проекту																			
1.4. Сформуванати Робочу групу з реалізації проекту																			
1.5. Визначити відповідальну особу за реалізацію проекту																			
Етап 2. Організаційний																			
2.1. Подати Голові ТГ на затвердження склад Робочої групи з реалізації проекту.																			
2.2. Подати Голові ТГ на затвердження відповідальну особу з реалізації проекту.																			

<p>2.3. Медійний супровід реалізації проекту (місцеві ЗМІ – вебсторінка “Susidy-city”, інтернет-видання “Менщина” офіційний сайт Менської міської ради, офіційна сторінка Менської міської ради у соціальній мережі Facebook).</p>																				
<p>Етап 3. Створення Центру розвитку бізнесу</p>																				
<p>3.1. Провести громадські обговорення з метою роз’яснення мети, завдань та перспектив функціонування Центру розвитку бізнесу.</p> <p>3.2. Сформувати ініціативну групу з питань створення Центру розвитку бізнесу.</p> <p>3.3. Провести засідання ініціативної групи з питань створення Центру розвитку бізнесу, на якому підготувати робочий план із його створення та розподілити завдання між членами.</p> <p>3.4. Підготувати проєкт Статуту.</p> <p>3.5. Підготувати пакет документів для державної реєстрації Центру розвитку бізнесу.</p> <p>3.6. Подати документи для державної реєстрації</p> <p>3.7. Отримати свідоцтво про реєстрацію.</p>																				
<p>Етап 4. Облаштування приміщень для розміщення Центру розвитку бізнесу.</p>																				
<p>4.1. Оголосити конкурс на вибір підрядника для здійснення ремонту приміщення для розміщення обладнання Центру розвитку бізнесу.</p> <p>4.2. Провести, в установленому Законом порядку, тендерну процедуру вибору переможця</p> <p>4.3. Узгодити і укласти із переможцем Договір на ремонт приміщення.</p> <p>4.4. Провести ремонтні роботи у приміщенні.</p>																				
<p>Етап 5. Закупівля та монтаж обладнання</p>																				
<p>5.1. Підготувати технічний опис предметів закупівлі</p>																				

<p>5.2. Надіслати технічний опис предметів закупівлі виробникам/продавцям відповідного обладнання</p> <p>5.3. Провести тендерну процедуру закупівлі обладнання.</p> <p>5.4. Узгодити і укласти із переможцями тендеру Договір на закупівлю обладнання</p> <p>5.5. Встановити і налагодити роботу обладнання</p> <p>5.6. Взяти на баланс закуплене обладнання</p> <p>5.7. Провести навчання персоналу по роботі із встановленим обладнанням</p>																			
<p>Етап 6. Проведення тренінгів та майстер-класів.</p>																			
<p>6.1. Створити план-графік проведення заходів (у співпраці з іншими програмами технічної допомоги та регіональними центрами підтримки та розвитку бізнесу)</p> <p>6.2. Визначити спеціалістів, в т. ч. підприємців-практиків, що проводитимуть заходи.</p> <p>6.3. Провести ряд тренінгів для зацікавлених осіб щодо започаткування та сталого ведення бізнесу.</p>																			
<p>Проект місцевого економічного розвитку №4: «Залучення консультантів з розробки проекту благоустрою та зонування території скверу перед будівлею за адресою вул. Героїв, АТО, 9»</p>																			
<p>Етап 1. Підготовчий</p>																			
<p>1.1. Провести засідання Робочої групи з місцевого економічного розвитку</p> <p>1.2. Затвердити Програму місцевого економічного розвитку Менської ТГ та План дій з її впровадження</p> <p>1.3. Прийняти рішення про реалізацію проекту в рамках компоненти «Місцевий економічний розвиток» Програми DOBRE</p> <p>1.4. Підготувати заявку до Програми DOBRE про підтримку проекту</p>																			

1.5. Сформувати Робочу групу з реалізації проєкту																				
1.6. Висвітлити на веб-сайті громади проєкт благоустрою для ознайомлення мешканців, провести збір зауважень та пропозицій																				
Етап 2. Організаційний																				
2.1. Проведення засідання робочої групи із фахівцем з ландшафтного дизайну Програми DOBRE.																				
2.2. Формування дорожньої карти із реалізації проєкту.																				
2.3. Медійний супровід реалізації проєкту (місцеві ЗМІ – вебсторінка “Susidy-city”, інтернет-видання “Менщина” офіційний сайт Менської міської ради, офіційна сторінка Менської міської ради у соціальній мережі Facebook).																				
Етап 3. Завершальний																				
3.1. Презентація візуалізації реконструкції та плану функціонального зонування скверу та центру міста																				
3.2. Медійний супровід реалізації проєкту (місцеві ЗМІ – вебсторінка “Susidy-city”, інтернет-видання “Менщина” офіційний сайт Менської міської ради, офіційна сторінка Менської міської ради у соціальній мережі Facebook).																				

Склад Робочої групи з питань місцевого економічного розвитку Менської міської територіальної громади

Голова робочої групи		
1.	Небера Олег Леонідович	Перший заступник міського голови
Заступник голови робочої групи		
2.	Скороход Сергій Віталійович	Начальник відділу економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради
Секретар робочої групи		
3.	Лойченко Наталія Олександрівна	Головний спеціаліст відділу економічного розвитку та інвестицій Менської міської ради
Члени робочої групи		
4.	Стальниченко Юрій Валерійович	Секретар Менської міської ради
5.	Нерослик Алла Петрівна	Заступник начальника фінансового управління Менської міської ради, депутат Менської міської ради
6.	Терентієв Павло Олександрович	Начальник відділу земельних відносин, агропромислового комплексу та екології
7.	Бутенко Роман Олексійович	Член фермерського господарства Бутенко, депутат Менської міської ради, голова постійної комісії з питань планування, фінансів, бюджету та соціально – економічного розвитку Менської міської ради
8.	Хоменко Віталій Валерійович	Приватний підприємець, депутат Менської міської ради, голова постійної комісії з питань охорони здоров'я, соціального захисту населення, освіти, культури, молоді, фізкультури та спорту Менської міської ради
9.	Труба Альона Володимирівна	Староста Покровського старостинського округу
10.	Коваленко Роман Анатолійович	Староста Макошинського старостинського округу
11.	Івченко Вікторія В'ячеславівна	Приватний підприємець
12.	Федорченко Сніжана Володимирівна	Головний спеціаліст Відділу освіти Менської міської ради
13.	Піціва Тетяна Михайлівна	Член молодіжної ради